

sikre paa, hvis de fik beskikket Byraadsformænd inde fra Ministeriet, at det altid vilde blive konservative Embedsmænd, saaledes som det var i gamle Dage.

Disse tre Omstændigheder har bevirket, at Højre ikke længere har set nogen Interesse i at bevare det gamle Forhold. Vi kan derfor nu efter 50 Aars Forløb — det er nemlig 50 Aar, siden Købstadkommunalloven traadte i Kraft — vente, at Købstæderne bliver ligestillet med Landkommunerne, saa de selv kan vælge deres Formænd. Og det er uden Sorg, vi ude i Købstadkommunerne tager Afsked med de kongevalgte Embedsmænd. Ikke saaledes at forstaa, at der ikke blandt disse Embedsmænd har været mange udmærkede og dygtige Mænd; det er udenfor al Tvivl, at mange af de Mænd, der blev udnævnt til kongevalgte Borgmestre, har været dygtige Mænd, der med stor Interesse omfattede deres Gerning. Men det, der navnlig vakte Modstand omkring i Købstæderne, var dette, at man fik paatvunget en Formand, som man maaske slet ikke ønskede, og det var selvfølgelig særlig galt i den Tid, da de kommunalpolitiske Brydninger var meget stærke, hvad de fremdeles er i mange Byer.

Jeg haaber og tror, at den nye Ordning, der her tænkes gennemført, vil komme til at virke fuldt tilfredsstillende. Et fuldstændig kommunalt Selvstyre faar man jo ikke, idet den kommunale Valglov, som blev gennemført i 1908, ikke sikrer en almindelig og lige Valgret; Skattebestemmelserne og Opholdsbestemmelserne berører en stor Kreds af Medborgere den Valgret, som rettelig skulde tilkomme dem, og dette rammer særlig Arbejdere og Funktionærer, som ofte tvinges til at skifte Bopæl. Jeg kan derfor sige som den foregaaende Taler, at dette Forslag ikke tilfredsstillende os helt; vi kunde have ønsket flere Ting taget med. Men naar vi fra Socialdemokratiets Side alligevel har sluttet os til Forslaget, er det, fordi vi ønsker dette gamle Stridsspørgsmaal løst. Som den højtærede Minister nævnede, i Købstadforeningens Bestyrelse og Repræsentantskab er man fra alle Sider enedes om at tiltræde dette Forslag; jeg skal derfor heller ikke paa mit Partis Vegne stille Forslag om Ændringer i det foreliggende Lovforslag, men anbefale det til Vedtagelse.

Jeg skal saa gøre et Par ganske korte Bemærkninger til selve Lovforslaget og ogsaa et Par Bemærkninger til den ærede foregaaende Taler. Den ærede foregaaende Taler mente, at man fra konservativ og

socialdemokratisk Side gerne havde villet pynte lidt paa Stillingen som Byraadsformand og derfor havde ønsket at kalde Indehaveren Borgmester. Men dette er ikke rigtigt. Disse Synspunkter har ikke været de raadende blandt de Mænd, som nu har forhandlet denne Sag, inden den kom frem som Lovforslag. Naar man har ønsket, at dette Navn skulde bibeholdes, er det af praktiske Grunde, idet der er enkelte Tilfælde, hvor man mener, det vil være mere klart, hvem der skal have det ene eller det andet Hverv, naar der staar: Borgmester; desuden er det blevet gjort gældende fra visse Sider, at dette er et gammelt Navn, som egentlig hører den kommunale Formand og ikke den kongevalgte Embedsmand til. Men Spørgsmaalet har for os ganske underordnet Betydning, og hvis Forslaget var fremsat, uden at Byraadsformanden havde faaet Betegnelsen Borgmester, vilde vi have arbejdet lige saa stærkt for dets Gennemførelse, som vi gør nu. Hovedsagen i Forslaget er altsaa, at Byraadet kan vælge sin Formand og tillige sin Næstformand. Det sidste er ikke uden Betydning, thi hvor vi nu har en folkevalgt Borgmester, er Forholdet dette, at hvis denne Mand en Dag er forhindret i at lede et Møde, skal der konstitueres en anden, og det er Amtmanden, som i de fleste Tilfælde bor i en anden By, der skal foretage Konstitutionen. Følgen er, at meget ofte, naar en Mand skulde konstitueres, er Tilladelsen dertil først indløbet flere Dage efter, at Mødet er afholdt. Det er ganske vist gaaet lige godt for det, men det er jo ikke ganske, som det skal være.

Med Hensyn til Magistraten har vi fra vor Side tiltraadt Forslaget, som det nu er affattet, hvorefter det er en frivillig Sag, om Kommunalbestyrelsen vil oprette en Magistrat eller ikke, og det anser jeg for et Gode. Jeg vilde anse det for meget uheldigt, hvis det var en tvungen Sag, at man i Købstæderne skulde indføre en Magistrat; vi fra vor Side vilde ikke kunne gaa med til Forslaget, hvis Indførelse af Magistrat havde været paabudt. Det er muligt, at det i de store Byer, hvor Arbejdet efterhaanden er vokset meget stærkt, kan være formaalstjenligt at have en Magistrat, og i Særdeleshed hvis man var i Stand til at yde nogen Løn. Her ved jeg, at jeg kommer paa tværs af den ærede foregaaende Taler, som var noget betænkelig ved, at Formændene skulde have Løn. Det er jo en Opfattelse, der hidtil er gjort gældende, at disse kommunale